

PRESS RELEASE

Media Contact:

London:

Barbara Ann Clay: +44 (0) 7963 912 304

Jesse Garcia: +49 (0) 162 419 6454

Berlin: Sarah Tyler / Ines Selwood

Tel: +49-30-3438 2019/45

Mobile: +49 173 206 9550

press@transparency.org

Additional technical information:

Prof. Dr Johann Graf Lambsdorff

Passau University, Germany

Tel: +49 851 509 2551

jlambsd@uni-passau.de

the coalition against corruption

<http://www.transparency.org>

Alt Moabit 96,

10559 Berlin, Germany

Tel: +49-30-3438 2045/19

Fax: +49-30-3470 3912

*

KORRUPSIYANI QAVRAMA İNDEKSİ 2005

2005–ji il Korrupsiyani Qavrama İndeksində əsasən korrupsiya

70 ölkədə hələ də sürətlə yayılmaqdadır.

Əksər ölkələr yoxsulluğun qarşısını almaq üçün hələ də böyük bir maneə ilə üzləşirlər.

London / Berlin, 18 Oktyabr 2005 – Transparensi İnternəşnl təşkilatının, 2005–ji il Korrupsiyani Qavrama indeksi üçün araşdırılma aparılan 159 ölkədən üçdə ikisindən çoxu 10 baldan yalnız 5 bal yığmışlar ki, bu da araşdırılma aparılan ölkələrin əksəriyyətində ciddi korrupsiya problemlərinin mövjud olduğunu göstərir.

Korrupsiya Dövlətin inkişafına təhlükə yaratmaqda davam edir.

2005–ji ilin indeksinə əsasən dünyanın ən az inkişaf etmiş ölkələrində korrupsiyanın və yoxsulluğun ikiqat yüksəlməsi müşahidə olunmuşdur.

Transparensi internəşnl təşkilatının idarə heyətinin sədri Piter Aygen korrupsiyanın yoxsulluğun əsas səbəbi və həmçinin yoxsulluğun dəf edilməsi üçün korrupsiyanın bir maneə olduğunu söyləmişdir. Hər iki fəlakət bir–birinə mənfi təsir edərək, insanları yoxsulluğa düşür edirlər.

BMT–nin Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Konvensiyasınının qüvvəyə minməsi daxil olmaqla, bir çox sahələrdə inkişafın olmasına baxmayaraq, İndeksə daxil edilmiş ölkələrdən 70–i KQİ–də 3–dən az bal yığmışlar və bu ciddi korrupsiya probleminin mövjudluğunun göstərijisidir. İndeksə daxil edilmiş dövlətlər arasında korrupsiya ən çox Çad, Banqladeş, Türkmənistan, Myanma və Haitidə və həmçinin dünyanın ən kasıb ölkələri arasında yayılmışdır.

Tİ təşkilatının icraçı direktoru David Nasbaum Korrupsiyanın təbii bir fəlakət deyil, özlərini müdafiə etməyi baxarmayan kişilərdən, qadınlardan və uşaqlardan əvvəljədən düşünölmüş şəkildə oğurluq jəhdi olduğunu söyləmişdir.

Korrupsiyaya qarşı mübarizədə irəliləyiş müşahidə olunur.

2004–jü ildən 2005–ji ilədək korrupsiya qavranılmasının artımı Kosta Rika, Qabon, Nepal, Papua Yeni Qvineya, Rusiya, Seyşel adaları, Şri Lanka, Surinam, Tobaqo və Uruqvayda müşahidə edilmişdir.

Bununla belə, bir çox ölkələr diqqətə layiq inkişafı – keçən il ərzində korrupsiya qavramasının aşağı düşməsinə – Estoniya, Fransa, Honq Konq, Yaponiya, İordaniya, Qazaxıstan, Nigeriya, Qatar, Tayvan və Türkiyə kimi ölkələrdə müşahidə etmək olar. Bu yaxınlarda BMT–nin Korrupsiyaya qarşı mübarizə Konvensiyasınının təsdiq edilməsi korrupsiyaya qarşı sabit qlobal mübarizənin əsasını qoydu. Konvensiya 2005–ji ilin Dekabr ayında qüvvəyə minəcək.

Zənginlik korrupsiya ya qarşı mübarizədə tərəqqinin göstərijisi deyil.

Zənginlik korrupsiya üzərində müvəfəqiyyətli nəzarətin ilk şərti deyil. Prof. Dr. Joan Qraf Ləmbdsdorf tərəfindən KQİ-nin uzun müddətli təhlili son onillikdə Estoniya, Kolumbiya və Bolqariya kimi az gəlirli ölkələrdə korrupsiya qavramasının əhəmiyyətli dərəcədə azalmasını göstərir. Kanada və İrlandiya kimi yüksək gəlirli ölkələrdə isə son on il ərzində korrupsiya qavramasında əsaslı yüksəliş qeydə alınmışdır.

Eynən, korrupsiyaya qarşı mübarizə javabdehliyi yalnız az gəlirli ölkələrin üzərinə düşür. Sabit inkişafın təmin edilməsi imkanı, həmçinin qlobal ticarətdə şəffaflıq və korrupsiyaya qarşı mübarizəni fəal təmin etməyə ehtiyacı olan World Trade Organisation-ın üzərinə də düşür.

Aydın oldu ki, dövlət sirri, elit qrupların əsassız təsiri və təhrif edilmiş siyasi maliyyə kimi riskli faktorlar həm varlı, həm də kasıb ölkələrə aiddir və heç bir zəngin ölkə korrupsiya fəlakətindən sığortalanmayıb.

Transparensi İnternəşnl aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsinə təkid edir.

Az gəlirli ölkələr tərəfindən

- Korrupsiyaya qarşı mübarizə səyləri üçün siyasi istəyi və resursları artırmaq
- Büdcələr, gəlirlər və xərjlər haqqında informasiyanı ictimaiyyətin geniş şəkildə əldə etməsini təmin etmək

Yüksək gəlirli ölkələr tərəfindən

- İslahatlar həyata keçirən təşkilatlara yardım etmək və həmçinin bu islahatların həyata kesirilməsinə yardımçı olmaq
- Yerli imkanları və yardım proqramlarını məhdudlaşdıran konkret məqsədli yardımı azaltmaq.

Bütün ölkələr tərəfindən

- Hakimiyyət, özəl sektor və vətəndaş jəmiyyəti arasında yaxşı idarə etmə və korrupsiyaya qarşı mübarizə səylərinin sabitliyi və effektivliyi üçün güclü koordinasiyanın yaradılması
- Beynəlxalq normaları tətbiq etmək üçün bütün ölkələrdə mövjud Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Konvensiyasını təsdiqləmək, həyata keçirmək və motorinqini təşkil etmək. Bura BMT-nin
- Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Konvensiyası, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının Rüşvətə Qarşı Mübarizə Konvensiyası, Afrika Birliyinin və Amerika Dövlətləri Təşkilatlarının regional Konvensiyaları daxildir.

TRANSPARENSİ İNTERNEŞNL- KORRUPSIYANI QAVRAMA İNDEKSİ (KQİ) 2005

Ölkənin yeri	Ölkə	Ballar –KQİ 2005*	Balların dəyişmə sahəsi**	Tədqiqatların sayı***
1	İslandiya	9.7	9.5 - 9.7	8
2	Finlandiya	9.6	9.5 - 9.7	9
	Yeni Zelandiya	9.6	9.5 - 9.7	9
4	Danimarka	9.5	9.3 - 9.6	10
5	Singapur	9.4	9.3 - 9.5	12
6	İsveç	9.2	9.0 - 9.3	10
7	İsveçrə	9.1	8.9 - 9.2	9
8	Norveç	8.9	8.5 - 9.1	9
9	Avstraliya	8.8	8.4 - 9.1	13
10	Avstriya	8.7	8.4 - 9.0	9
11	Niderlandiya	8.6	8.3 - 8.9	9
	Boyük Britaniya	8.6	8.3 - 8.8	11
13	Lüksemburg	8.5	8.1 - 8.9	8
14	Kanada	8.4	7.9 - 8.8	11
15	Hon-Kong	8.3	7.7 - 8.7	12
16	Almaniya	8.2	7.9 - 8.5	10
17	ABŞ	7.6	7.0 - 8.0	12
18	Fransa	7.5	7.0 - 7.8	11
19	Belçika	7.4	6.9 - 7.9	9
	İrlandiya	7.4	6.9 - 7.9	10
21	Çili	7.3	6.8 - 7.7	10
	Yaponiya	7.3	6.7 - 7.8	14
23	İspaniya	7.0	6.6 - 7.4	10
24	Barbados	6.9	5.7 - 7.3	3
25	Malta	6.6	5.4 - 7.7	5
26	Portuqaliya	6.5	5.9 - 7.1	9
27	Estoniya	6.4	6.0 - 7.0	11
28	İsrail	6.3	5.7 - 6.9	10
	Oman	6.3	5.2 - 7.3	5
30	BƏƏ	6.2	5.3 - 7.1	6
31	Sloveniya	6.1	5.7 - 6.8	11
32	Botsvana	5.9	5.1 - 6.7	8
	Katar	5.9	5.6 - 6.4	5
	Tayvan	5.9	5.4 - 6.3	14
	Uruqvay	5.9	5.6 - 6.4	6
36	Bəhreyn	5.8	5.3 - 6.3	6
37	Kıpr	5.7	5.3 - 6.0	5
	İordaniya	5.7	5.1 - 6.1	10
39	Malaziya	5.1	4.6 - 5.6	14
40	Majaristan	5.0	4.7 - 5.2	11
	İtaliya	5.0	4.6 - 5.4	9
	Jənubi Koreya	5.0	4.6 - 5.3	12
43	Tunis	4.9	4.4 - 5.6	7
44	Litva	4.8	4.5 - 5.1	8
45	Küveyt	4.7	4.0 - 5.2	6
46	JAR	4.5	4.2 - 4.8	11
47	Çexiya	4.3	3.7 - 5.1	10
	Yunanistan	4.3	3.9 - 4.7	9
	Namibiya	4.3	3.8 - 4.9	8
	Slovakiya	4.3	3.8 - 4.8	10
51	Kosta Rika	4.2	3.7 - 4.7	7
	Salvador	4.2	3.5 - 4.8	6
	Latviya	4.2	3.8 - 4.6	7
	Mavrikiya	4.2	3.4 - 5.0	6
55	Bolqarıstan	4.0	3.4 - 4.6	8
	Kolumbiya	4.0	3.6 - 4.4	9
	Fiji	4.0	3.4 - 4.6	3
	Seyşel Adaları	4.0	3.5 - 4.2	3
59	Kuba	3.8	2.3 - 4.7	4
	Tayland	3.8	3.5 - 4.1	13
	Trinidad və Tobago	3.8	3.3 - 4.5	6
62	Beliz	3.7	3.4 - 4.1	3
	Braziliya	3.7	3.5 - 3.9	10
64	Yamayka	3.6	3.4 - 3.8	6

TI təşkilatı Passau Universitetinin doktor C.Qraf Lansdorffa KQİ jədvəli təqdim etməyə səlahiyyət vermişdir. Məlumatları və metodikani almaq üçün zəhmət olmasa bu ünvana mürəjət edin:

www.transparency.org/surveys/#cpi or www.icgg.org

Qeydlər

* **Ballar** (KQİ): Korrupsiyanın sahibkarlar və analitiklər tərəfindən qavranılmasını əks etdirir və korrupsiyanın səviyyəsini 10 ballıq sistem vasitəsilə qiymətləndirir. 10 bal(korrupsiya yox dərəcəsinə) və 0 bal (korrupsiyanın səviyyəsi çox yüksəkdir)

** **Balların dəyişmə sahəsi** : KQİ dərj etdiyi ballarla digər mənbələr arasında fərqi göstərir. Dəqiq ölçmədən asılı olaraq indeksin dəyişmə sahəsini göstərir.

*** **Tədqiqatların sayı**: Ölkədə bu problemlə əlaqədar aparılmış tədqiqatların sayını əks etdirir. Bu indeks tərtib olunarkən 16 tədqiqatın və ekspert qiymətləndirilməsindən əldə olunan nəticələrindən istifadə edilmişdir;KQİ-yə daxil olmaq üçün ölkədə ən azı 3 tədqiqat aparılmalı idi.

Ölkənin yeri	Ölkə	Ballar –KQİ 2005*	Balların dəyişmə sahəsi**	Tədqiqatların sayı***
65	Qana	3.5	3.2 - 4.0	8
	Meksika	3.5	3.3 - 3.7	10
	Panama	3.5	3.1 - 4.1	7
	Peru	3.5	3.1 - 3.8	7
	Türkiyə	3.5	3.1 - 4.0	11
70	Burkina Faso	3.4	2.7 - 3.9	3
	Xorvatiya	3.4	3.2 - 3.7	7
	Misir	3.4	3.0 - 3.9	9
	Lesoto	3.4	2.6 - 3.9	3
	Polşa	3.4	3.0 - 3.9	11
	Səudiyyə Ərəbistanı	3.4	2.7 - 4.1	5
	Suriya	3.4	2.8 - 4.2	5
77	Laos	3.3	2.1 - 4.4	3
78	Çin	3.2	2.9 - 3.5	14
	Mərakeş	3.2	2.8 - 3.6	8
	Seneqal	3.2	2.8 - 3.6	6
	Şri - Lanka	3.2	2.7 - 3.6	7
	Surinam	3.2	2.2 - 3.6	3
83	Livan	3.1	2.7 - 3.3	4
	Ruanda	3.1	2.1 - 4.1	3
85	Dominikan Respublikası	3.0	2.5 - 3.6	6
	Monqolustan	3.0	2.4 - 3.6	4
	Rumıniya	3.0	2.6 - 3.5	11
88	Ermənistan	2.9	2.5 - 3.2	4
	Benin	2.9	2.1 - 4.0	5
	Bosniya və Herseqovina	2.9	2.7 - 3.1	6
	Qabon	2.9	2.1 - 3.6	4
	Hindistan	2.9	2.7 - 3.1	14
	İran	2.9	2.3 - 3.3	5
	Mali	2.9	2.3 - 3.6	8
	Moldova	2.9	2.3 - 3.7	5
	Tanzaniya	2.9	2.6 - 3.1	8
97	Əlçəzir	2.8	2.5 - 3.3	7
	Argentina	2.8	2.5 - 3.1	10
	Madaqaskar	2.8	1.9 - 3.7	5
	Malavi	2.8	2.3 - 3.4	7
	Mozambik	2.8	2.4 - 3.1	8
	Serbiya və Cernoqoriya	2.8	2.5 - 3.3	7
103	Hambiya	2.7	2.3 - 3.1	7
	Makedoniya	2.7	2.4 - 3.2	7
	Svazilend	2.7	2.0 - 3.1	3
	Yəmən	2.7	2.4 - 3.2	5
107	Belorus	2.6	1.9 - 3.8	5
	Yeritreyə	2.6	1.7 - 3.5	3
	Honduras	2.6	2.2 - 3.0	7
	Qazaxıstan	2.6	2.2 - 3.2	6
	Nikaraqua	2.6	2.4 - 2.8	7
	Fələstin	2.6	2.1 - 2.8	3
	Ukraina	2.6	2.4 - 2.8	8
	Vyetnam	2.6	2.3 - 2.9	10
	Zambiya	2.6	2.3 - 2.9	7
Zimbabve	2.6	2.1 - 3.0	7	
117	Əfqanıstan	2.5	1.6 - 3.2	3
	Boliviya	2.5	2.3 - 2.9	6
	Ekvador	2.5	2.2 - 2.9	6
	Qvatemala	2.5	2.1 - 2.8	7
	Qana	2.5	2.0 - 2.7	3
	Liviya	2.5	2.0 - 3.0	4
	Nepal	2.5	1.9 - 3.0	4
	Filippin	2.5	2.3 - 2.8	13
	Uqanda	2.5	2.2 - 2.8	8

Ölkənin yeri	Ölkə	2.4	Balların dəyişmə sahəsi	Tədqiqatların sayı***
	Albaniya	2.4	2.1 - 2.7	3
	Niger	2.4	2.2 - 2.6	4
	Rusiya	2.4	2.3 - 2.6	12
	Syerra-Leone	2.4	2.1 - 2.7	3
130	Burundi	2.3	2.1 - 2.5	3
	Kamboja	2.3	1.9 - 2.5	4
	Konqo Respublikası	2.3	2.1 - 2.6	4
	Gürcüstan	2.3	2.0 - 2.6	6
	Qırğızıstan	2.3	2.1 - 2.5	5
	Papua-Yeni Qvineya	2.3	1.9 - 2.6	4
	Venesuela	2.3	2.2 - 2.4	10
137	Azərbaycan	2.2	1.9 - 2.5	6
	Kamerun	2.2	2.0 - 2.5	6
	Həbəşistan	2.2	2.0 - 2.5	8
	İndoneziya	2.2	2.1 - 2.5	13
	İraq	2.2	1.5 - 2.9	4
	Liberiya	2.2	2.1 - 2.3	3
	Özbəkistan	2.2	2.1 - 2.4	5
44	Konqo Respublikası	2.1	1.8 - 2.3	4
	Keniya	2.1	1.8 - 2.4	8
	Pakistan	2.1	1.7 - 2.6	7
	Paraqvay	2.1	1.9 - 2.3	7
	Somali	2.1	1.6 - 2.2	3
	Sudan	2.1	1.9 - 2.2	5
	Tajikistan	2.1	1.9 - 2.4	5
151	Anqola	2.0	1.8 - 2.1	5
152	Kot-D' İvuar	1.9	1.7 - 2.1	4
	Ekvatorial Gvineya	1.9	1.6 - 2.1	3
	Nigeriya	1.9	1.7 - 2.0	9
155	Haiti	1.8	1.5 - 2.1	4
	Myanma	1.8	1.7 - 2.0	4
	Türkmənistan	1.8	1.7 - 2.0	4
158	Banqladeş	1.7	1.4 - 2.0	7
	Çad	1.7	1.3 - 2.1	6

KQI-2004 tərtib ediləndə istifadə olunan mənbələr

Tədqiqatın №-si	1	2	3	4
Abreviatur	CU	EIU	FH	II
Mənbə	Columbia University, The Center for International Earth Science Information Network	Economist Intelligence Unit	Freedom House	Information International
Adı	State Capacity Survey	Country Risk Service and Country Forecast	Nations in Transit	Survey of Middle Eastern Businesspeople
İl	2003	2005	2005	2003
Web ünvan	http://www.ciesin.org/	www.eiu.com	http://www.freedomhouse.org/research/natransit.htm	www.information-international.com
Respondentlər	ABŞ-da yaşayan ekspertlər SŞA (təhlilçilər, elm nümayəndələri və curnalistlər)	Ekspertlərin qiymətləndirməsi	ABŞ, regional və ölkədaxili ekspertlərin qiymətləndirilməsi	Bəhreyn, BƏƏ və Livandan olan yüksək səviyyəli biznes menecerləri
Sorğunun mövzusu	Ölkə daxilində korrupsiyanın jiddiliyi	İjtimai ofislərin şəxsi (siyasi) fayda üçün düzgün olmayan istifadəsi	Hökumət strukturlarında korrupsiyanın dərəcəsinin ijtimaət tərəfindən gəbul edilməsi, KİV-də dərij edilməsi və anti-korrupsiya təşəbbüslərin həyata keçirilməsi.	Rüşvət vermə hallarının tezliyi, bizneslə məşğul olmaq üçün rüşvətin məbləği, qonşu ölkələrlə kontraktlar bağlanarkən rüşvət verilməsi
Javabların miqdarı	224	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	165 respondentdən 382 javab
Əhatə dairəsi	95 ölkə	156 ölkə	29 ölkə/ərazi	31 ölkə
Tədqiqatın №-si	5	6	7	8
Abreviatur	IMD			MIG
Mənbə	International Institute for Management Development, Lausanne, Switzerland			Merchant International Group
Adı	World Competitiveness Yearbook			Grey Area Dynamics
İl	2003	2004	2005	2005
Web ünvan	www.imd.ch			www.merchantinternational.com
Respondentlər	Müəssisə rəhbərləri və orta səviyyəli rəhbərlər: milli və beynəlxalq şirkətlər			Ekspertlər və yerli sorğu iştirakçıları
Sorğunun mövzusu	Rüşvətxorluq və korrupsiya iqtisadiyyatda möjuddur			Aşağı təbəqədən nazirlərədək korrupsiyanın yayılması
Javabların miqdarı	> 4,000	4166	Təqribən 4000	Məlumat yoxdur
Əhatə dairəsi	51 ölkə			155 ölkə
Tədqiqatın №-si	9	10	11	12
Abreviatur	PERC			UNECA
Mənbə	Political & Economic Risk Consultancy			United Nations Economic Commission for Africa
Adı	Asian Intelligence Newsletter			Africa Governance Report
İl	2003	2004	2005	2005
Web ünvan	www.asiarisk.com/			http://www.uneca.org/agr/
Respondentlər	Yüksək səviyyəli biznes menecerləri			Hər ölkədə 70-dən 120-dək yerli ekspertlərin tədqiqatı
Sorğunun mövzusu	Siz neyə hesab edirsiniz işlədiyiniz ölkədə korrupsiya probleməli vardiymı?			"Korrupsiyaya nəzarət". Buraya qanunverijilik, ijrə və məhkəmə hakimiyyətləri orqanlarında və həmçinin vergilərin yığılmasında korrupsiya aspektləri daxildir.
Javabların miqdarı	> 1,000	> 1,000	> 1,000	Təqribən 2800
Əhatə dairəsi	14 ölkə			28 ölkə
Tədqiqatın №-si	13	14	15	16
Abreviatur	WEF			WMRC
Mənbə	World Economic Forum			World Markets Research Centre
Adı	Global Competitiveness Report			Risk Ratings
İl	2003/04	2004/05	2005/06	2005
Web ünvan	www.weforum.org			www.wmrc.com
Respondentlər	Yüksək səviyyəli biznes menecerləri; milli və beynəlxalq şirkətlər			Ekspertlərin qiymətləndirməsi
Sorğunun mövzusu	Dövlət orqanlarını funksiyaları ilə əlaqədar olan təsadüfi "əlavə ödəmələrin" tezliyi			Aşağı bürokratik korrupsiya və yuxarı təbəqələrdəki korrupsiya ilə rastlaşma imkanı
Javabların miqdarı	7,741	8,700	10,993	Məlumat yoxdur
Əhatə dairəsi	102 ölkə	104 ölkə	117 ölkə	186 ölkə

TRANSPARENSİ İNERNEŞNL
KORRUPSIYANI QAVRAMA İNDEKSİ (KQİ) 2005
SUALLAR VƏ JAVABLAR

1. Korruptsiyanı qavrama indeksi nədir?

Tİ təşkilatının tərtib etdiyi Korruptsiyanı Qavrama İndeksi (KQİ), dövlət qulluqçuları və siyasətçilər arasında mövjud olan korruptsiya haqqında təsəvvürlərin dərəcəsindən asılı olaraq, dövlətlərin sıralanmasını tərtib etmişdir. Bu indeksdə dünyanın müxtəlif ölkərindən olan işgüzar insanların və analitiklərin və həmçinin yerli mütəxəssislərin rəyləri əks etdirilmişdir.

2. Tİ-nin tərtib etdiyi KQİ-də «korruptsiya» anlayışı neçə müəyyən olunur?

Tİ diqqətini dövlət sektorunda mövjud olan korruptsiyaya jəmləşdirir və korruptsiyanı şəxsi mənafe məqsədilə vəzifədən sui-istifadə kimi müəyyən edir. Mənbələr korruptsiyanı inzibati və siyasi və ya kiçik və böyük növlərinə ayırırlar.

3. KQİ nə üçün yalnız təsəvvürlərə əsaslanır?

Mövjud materiallar, məsələn, jinayət işləri və ya məhkəmə qərarlarının miqdarı əsasında müxtəlif ölkələr üzrə korruptsiya səviyyəsinin müqayisəli təhlilini aparmaq çox çətindir. Müqayisəli məlumatların toplanılmasının yeganə üsulu məhz bilavasitə korruptsiya ilə qarşılaşmış ölkələrin təjribəsinə və rəyinə əsaslanmaqdır.

4 KQİ-nə neçə ölkə daxil edilib?

2005–ji il KQİ-nə 159 ölkə daxil edilmişdir. Tİ-nin tələbinə görə hər hansı ölkənin KQİ jədvəlinə daxil edilməsi üçün ən azı üç etibarlı araşdırma mənbəsi mövjud olmalıdır. 2004 –jü ildə dərij edilən KQİ-nə 149 ölkə daxil edilmişdir. Bu il ölkələrin sayının artmasının səbəbi yeni mənbənin daxil edilməsi ilə əlaqədardır.

5. KQİ-də ən az bal malik ölkə dünyanın ən korruptsiyalaşmış ölkəsi hesab etmək olarmı?

Xeyr. Birincisi, ən az bal yığan ölkə yalnız jədvələ daxil edilən dövlətlər arasında ən korruptsiyalaşmış kimi qəbul edilir. Bundan əlavə, dünyada 200–dən çox müstəqil dövlət mövjudur, KQİ isə yalnız 159 dövləti əhatə edir.

6 Hansı daha böyük əhəmiyyət kəsb edir – dövlətin KQİ-nin jədvəlində tutduğu yer, yoxsa onun yığdığı bal?

Ölkələrin, tutduğu yerlərə əsasən təsnif edilməsi Tİ təşkilatına, indekslərin tərtib edilməsi imkanı verməsinə baxmayaraq, ölkənin yığdığı balların sayı bu ölkədə korruptsiyanın səviyyəsinin daha vəjib göstərijisidir.

7. 2005–ji il KQİ-nin nətiyələrini əvvəlki illərin indeksləri ilə müqayisə etmək olarmı?

Əvvəlki ilin nətiyələri ilə müqayisə ölkənin ümumi siyahıda tutduğu mövqeyə yox, yığdığı ballara əsaslanmalıdır. KQİ jədvəlinə yeni ölkələrin salınması və bəzi ölkələrin çıxarılması nətiyəsində ölkənin mövqeyi dəyişə bilər.

8. KQİ– 2005 tərtib ediləndə hansı mənbələr istifadə olunub?

2005–ji il KQİ-i 10 müstəqil təşkilatın keçirdiyi 16 müxtəlif sorğu və təhlillərin nətiyələrinə əsaslanıb. 2005–ji il KQİ-i üçün məlumatlar Transparensi İnternəşnl təşkilatına, informasiyanın açıqlanmaması şərtilə, pulsuz olaraq təqdim edilmişdir. KQİ–2004 tərtib edilməsi üçün aşağıdakı təşkilatlar və institutlar öz məlumatlarını təqdim etmişlər: Columbia University, Economist Intelligence Unit, Freedom House, Information International, International Institute for Management Development, Merchant International Group, Political and Economic Risk Consultancy, United Nations Economic Commission for Africa, World Economic Forum and World Markets Research Centre

2005–ji il KQİ-nin əsaslandığı 10 təşkilatın keçirdiyi 16 araşdırmalar– onların tam siyahısı, verilən suallar, respondentlərin sayı, KQİ metodologiyası və s. haqqında daha ətraflı məlumatı aşağıdakı internet səhifələrində almaq mümkündür.

<http://www.transparency.org/surveys/index.html#cpi> və ya <http://www.ICGG.org>